

PÄÄ PILVESSÄ, LAHKEET LIEJUSSA

Pieni, laiha nainen lentää kohti lattiaa voimakkaasta miehen iskusta. Kädet tarttuvat naisen kaulalle kuristavalla otteella ja silmissä sumenee. Nainen näkee jo elämänsä rajaviivan ja odottaa kuolemaa. Samassa ote irtoaa ja palauttaa Tuonelan portilta takaisin tähän elämään. Tämä on naisen arkea ja täyttä todellisuutta.

Myöhemmin samainen nuori nainen juoksee kohti kauppakeskusta etsien piilopaikkaa rakennuksen uumenista. Tällä kertaa miehen lisäksi kintereillä vaanii joukko muitakin ihmisiä. Itse asiassa häntä etsii koko muu maailma. Nainen pelkää henkensä edestä eikä uskalla edes hengittää pelätessään jonkun löytävän hänet. Tämä todellisuus on naisen mielessä, sillä hän on psykoosissa. Ambulanssi saapuu ja vie hänet sairaalaan.

Muutaman päivän kuluttua nainen pääsee sairaalasta, mutta hänellä ei ole paikkaa minne mennä tai ketään kenelle soittaa. Hän vaeltaa pitkin katuja ja majoittuu erään talon vintille, jonne sattuu pääsemään. Yön hän nukkuu kylmällä betonilattialla.

Kyseiiset tapahtumat kuuluvat toistakymmentä vuotta jatkuneisiin aikoihin erään naisen elämästä huumehelvetissä. Tätä naista helvetin portit kutsuivat jo silloin kun muut samanikäiset lapset vasta viettivät aikaansa leikkien ja harrastaen. Vielä lapseniässä olevan tytön elämän pitäisi olla kepeää ja huoletonta. Sellaista elämä ei ole tälle naiselle kuitenkaan koskaan ollut.

rauhaton sielu

”Jo pienenä olin niin kutsuttu ongelmalapsi; rauhaton, uhmakas, jopa väkivaltainen. Myöhemmin olen tajunnut rauhattomuuden kai johtuneen kotioiloistani, koska äitini oli sairas ja päihdeongelmainen. Isää ei lapsuusvuosiini kuulunut. Vietin paljon aikaa yksin äitini huidellessa maailmalla ja opin, että minun täytyy olla kova, jotta selviän maailmassa: minulle oli turha tulla sanomaan mitä sain tehdä ja mitä en.

Auktoriteettiongelmastani johtuen olin jatkuvasti napit vastakkain opettajien ja muiden oppilaiden kanssa. Lensin ulos kouluista ja lopulta päädyin vuodeksi psykiatriseen hoitoon. Niihin aikoihin havahduttiin myös äitini ongelmista ja 13-vuotiaana päädyin lastenkotiin. Ensimmäinen lastenkoti oli vain lyhyt etappi elämässäni, sillä huostaanottopaikat vaihtuivat tiuhaan. Olin ongelmatapaus, jota kukaan ei tahtonut huollettavakseen.

Jo ennen huostaanottoani ajauduin ensimmäisiin kännikokeiluihin. Kaveripiirissäni oli tarjottu myös huumeita, joista olin aluksi kieltäytynyt. Lopulta kavereiden hehkutukset ja jatkuva tarjoaminen houkuttivat itsekin kokeilemaan kannabista, lääkkeitä, subutexia, ekstaasia, heroiinia ja amfetamiinia, josta tuli suurin ongelmani. Jo ensimmäisen kerran jälkeen tiesin haluavani lisää, mutta samalla tajusin mihin se saattaisi johtaa. Viikonloppukäytöstä ajauduin lopulta päivittäiskäyttäjäksi.”

petollinen ystävä

”Niin kuin olin pelännyt, huumeista ja etenkin amfetamiinista tuli elämänkumppanini seuraavaksi kymmeneksi vuodeksi. Välissä oli jaksoja, jolloin pystyin pysymään hetkellisesti kuivilla, mutta lopulta himo pääsi taas valloilleen ja sorruin kerta toisensa jälkeen. Yhteensä olen ollut hoitojaksoilla toistakymmentä kertaa. En edes aina tiedä, mikä on saanut jälleen sortumaan. Kaikki on niin pienestä kiinni; yksi heikko hetki johtaa taas vuosien kierteeseen pilvissä.

Päivittäisestä huumeiden käytöstäni seurasi valtava rahallinen paine. Sosiaaliturvan rahatkaan eivät riittäneet tyydyttämään amfetamiinin tarvettani ja päädyin myymään tavaroitani, vaatteitani, itse tehtyä viinaa ja vuokraamaan asuntoani. Lopulta mikään ei riittänyt ja ajoittain myin itsekin huumeita rahoittaakseni omaa käyttööni. Jotkut päätyivät rahapulassaan myymään itseään, mutta siitä olen pystynyt pysymään erossa. Minulle kytköksenä toimivat miesystävät, joilla oli laajempi suhdeverkosto ja jotka itsekin myivät huumeita eteenpäin.”

kahlekuningas

”Olin taas yrittänyt olla kuivilla jo reilun vuoden ajan, kun sorruin silloisen ihastukseni perässä. Retkahtamisen jälkeen alkoi viimeinen, mutta rankin huumevaihe elämässäni, jota kesti kolme ja puoli vuotta. Elämä lähti käsistä ja vedin huumeita niin paljon kuin oli saatavilla.

Olin laihtunut vain hieman yli 40 kiloiseksi ja naamani kertoi, kuinka riutuneessa kunnossa olin. Nuorempana soitin joskus tädilleni, jotta hän toisi minulle ruokaa. Pahimpana aikana olin kuitenkin niin ulkona sosiaalisista kuvioista, etten pystynyt soittamaan tai pitämään yhteyttä keneenkään. Ajoittain pyörin ympäri kaupunkia psykoosissa luullen palkkamurhaajien olevan kintereilläni. Näin ja kuvittelin mitä sattui enkä ollut järjissäni.

Koko kolme ja puoli vuotta pelkäsin henkeni edestä. Se ei rajoittunut vain hallusinaatioista johtuviin pelkotiloihin, vaan todelliseen pelkoon fyysisestä väkivallasta, jota sain osakseni koko silloisen suhteeni ajan. On ihme, että olen hengissä niiden lukuisten hiuksista repimisten, hakkaamisten, kuristamisten ja potkimisten jäljiltä. Lopulta aloin pelätä jopa hengittää väärässä kohdassa, jotten hermostuttaisi miestäni turhaan. Hän sai helposti uskoteltua, että syy oli aina minussa, olinhan ollut aina ennenkin se vaikea tapaus, joka potkitaan ulos kaikista kouluista, lastenkodeista ja hoitolaitoksista. Kerta toisensa jälkeen palasin mustelmien ja ruhjeiden jäljiltä takaisin miehen luo. Luulin sitä rakkaudeksi, mutta jälkepäin olen tajunnut, etten ollut kiinni itse miehessä, vaan häneltä saaduissa huumeissa.”

koditon kulkuri

”Juuri tuossa viimeisimmässä ja pahimmassa reilun kolmen vuoden huumehöyryisessä elämänvaiheessa menetin myös asuntoni. Rahattomuus, mekkalointi ja häiriköinti johtivat asuntoni irtisanomiseen ja päädyin miesystäväni kanssa kadun asukiksi. Vietin paljon aikaa fillarin päällä pitkin kaupunkia vaeltaen. Yövyin rappukäytävillä, porttikongeissa, vinteillä, kaapeissa, kellareissa, autotalleissa, työmailla, minne vain satuin pääsemään. Joskus rahatilanteen ollessa paremmin pystyin majoittumaan joiksikin öiksi matkustajakotiin.

Vajaan kolmen vuoden kadulla asumisen ja jatkuvan pahoinpitelyiden aikaan tuntui, etten jaksa enää. Halusin kuolla. Aloin käsittää, missä jamassa elämäni oli ja kuinka yksin olin.”

pakon edessä

”Rahoittaaksemme huumeidenkäyttöämme olimme miesystäväni kanssa ajautuneet erinäisiin rikoksiin ja saatoimme olla poliisien kuulusteltavina kolmekin kertaa viikossa. Lopulta mieheni passitettiin vankilaan ja koko paketti jäi minun varaani. Jo olemassa oleva kama oli saatava myytyä pois. Yritin pitää naruista kiinni sen minkä pystyin, vaikka oikeasti olisin vain halunnut päästää kaikesta irti.

Pian miesystäväni jouduttua vankilaan sain puhelun, jossa hän sanoi suhteemme olevan loppu. Se oli viimeinen piste sille, miten olin uhrautunut hänelle, ollut uskollinen ja kestänyt jatkuvan henkisen ja fyysisen pahoinpitelyn. Aloin liikkumaan muiden miesten matkassa ja vierailin milloin kenenkin sängyssä. Samaa mieheni oli tehnyt koko suhteemme ajan. Lopulta huomasin olevani raskaana, mutten tiennyt kenelle.

Aloin saamaan tarpeekseni elämästäni. Uskon, että halu lopettaa huumeiden käyttö tulee siitä, kun saa tarpeeksi lokaa niskaansa. Jos kaikki menisi hyvin, ei kukaan haluaisi lopettaa. Aloin tajuta, että elämäni menee samaa rataa kuin äidillääni oli mennyt. Yhtenä päivänä sitten vain päätin, että tämä on tässä.”

sikiävä elämä

”Pääsin hoitokotiin, jossa olin ollut jo useaan otteeseen aikaisemminkin. Olen kiitollinen, että he ottivat minut vastaan, sillä olinhan lentänyt sieltä pihalle jo niin monta kertaa. Jos minulle ei olisi avattu ovea, en olisi nyt tässä.

Parin viikon päästä hoitokotiin saapumisestani tein abortin. Se oli paras ratkaisu, sillä olin käyttänyt huumeita koko raskauteni ajan. Lisäksi minua oli pahoinpidelty ja vatsaani potkittu. En usko, että lapsi olisi ollut kunnossa.

Tämän jälkeen elämäni alkoi saada uutta suuntaa. Silloisen hoitokodin alakerrassa pidettiin Nimettömät Narkomaanit seuran kokouksia, jonka tapaamisiin aloin osallistumaan säännöllisesti. Sieltä sain korvaamatonta apua toisilta toipuvilta addikteilta. Tästä on nyt vajaan viisi vuotta ja siitä asti olen pysynyt kuivilla. Ensimmäinen vuosi meni täysin hoidossa, sillä olin ollut niin huonossa kunnossa. Olin saanut paikan missä olla ja hieman toivuttuani aloitin uudelleen lapsuuden harrastukseni jalkapallon ja pian pääsin myös kouluun. Ympärillä olevat ihmiset valoivat uskoa, että pärjäisin koulussa, vaikka oma uskoni oli vielä pohjalukemissa. Lopulta suoritin lukion puolelatoista vuodessa loistavin arvosanoin. Sen jälkeen jatkoin itseni kouluttamista ammattiin.”

tärkeä tuki

”Ihmisten usko minuun ja selviämiseeni on ollut ratkaiseva tekijä, että olen nyt tässä pisteessä. Uusi ystäväpiirini on muodostunut pitkälti NA-ryhmissä tutustumistani ihmisistä, jotka ovat käyneet läpi saman kamppailun kuin minä. Näiden henkilöiden kanssa voin jakaa kokemuksiani ja tuntemuksiani niin, että minua ymmärretään. Samalla saan heiltä suunnatonta tukea raittiina pysymiseen. On helppoa viettää aikaa ihmisten seurassa, joiden vapaa-aikaan päihteet eivät enää kuulu. He ovat minun perheeni.

Uskoa voimiini lisäsi selviytyminen äitini kuolemasta reilu kolme vuotta sitten. Sen jälkeen tajusin, että jos selviän tästä, ei maailmassa ole enää mitään tekosyytä, jonka vuoksi voisin retkahtaa takaisin entiseen elämäni. Jos vain muistan pitää itsestäni huolta, selviän. Tärkeintä elämässäni on juuri puhtaana pysyminen. Se antaa pohjan ja mahdollisuuden muuhun elämään.”

unelmia

”Kukaan ei voi koskaan uskoa, en edes minä itse, että tässä istuu se sama nainen joka aikaisemmin laahusti kadulla posket lommolla ja silmät sumussa. Koulukaverini eivät voisi aavistaa, mitä elämää olen ennen viettänyt. Moni ei selviä hengissä, joten siinä mielessä olen jo saavuttanut yhden unelmani. Tämä on sairaus ja tiedän olevani aina addikti, mutta minun jos kenen olisi luullut olevan se joka ei nouse elävien kirjoihin.

Muut haaveeni liittyvät tavalliseen elämään. Haluan valmistua koulusta ja saada töitä. Tahdon kasvaa ihmisenä, löytää itseäni vielä enemmän ja saavuttaa tasapainon.

Totta kai unelmoin myös parisuhteesta, mutta siihen on varmasti vielä matkaa. En ole seurustellut taannoisen väkivaltaisen suhteeni jälkeen, enkä usko olevani vielä valmis uuteen ihmissuhteeseen. Pahat muistot, pelot, uskottomuus ja väkivalta ovat jättäneet sellaiset haavat, joiden arpeutuminen vie vielä aikaa. Oikeanlaisen rakkauden tunnistaminen, kokeminen ja siihen luottaminen saavutetaan ajan kanssa. Nyt tahdon elää kuitenkin päivä kerrallaan. Jokainen uusi päivä selvänä on voitto.”